

**PŘÍMÉ VSTUPY DO
E-SHOPŮ NAKLADATELŮ
A DISTRIBUTORŮ**

KNVHY

Pro týden od 7. 4. do 14. 4. 2017

Číslo

13

Ročník 28

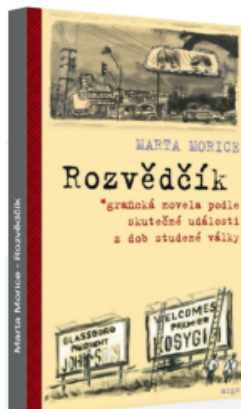
Nakladatelství ARGO vydává

398 Kč

328 Kč

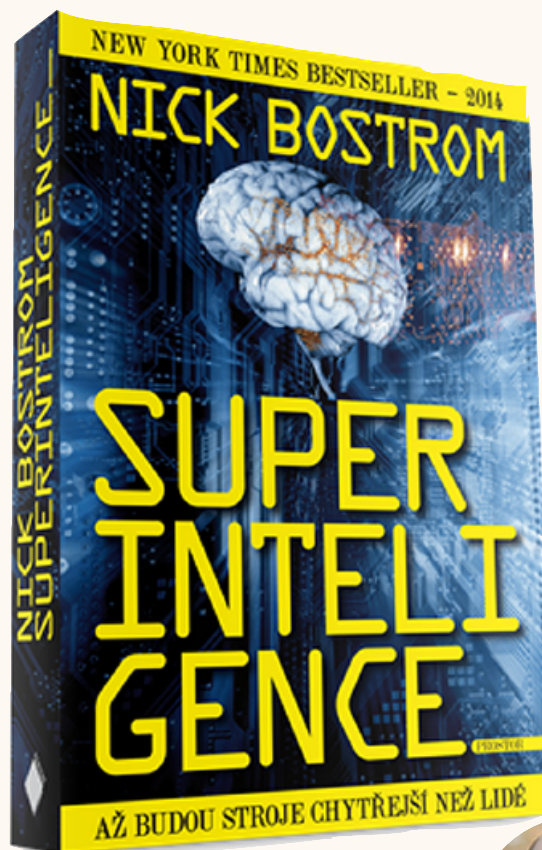

298 Kč

ARGO

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice,
tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz,
internet, knihkupectví: www.kosmas.cz

Více uvnitř

497 Kč

www.eprostor.com

FINIDR
TISKÁRNA · DRUCKEREI · IMPRIMERIE · PRINTING HOUSE

Váš specialista
na výrobu knih od roku 1994

- ▶ Tisk a knihařské zpracování VŠE POD JEDNOU STŘECHOU
- ▶ Roční produkce 24 mil. kusů knih
- ▶ Provoz 24 hodin 7 dnů v týdnu
- ▶ Roční obrat 900 mil. Kč
- ▶ 80 % naší produkce exportujeme
- ▶ Certifikáty CO₂ neutral produkt, FOGRA, FSC, CrefoCert, Zelená firma

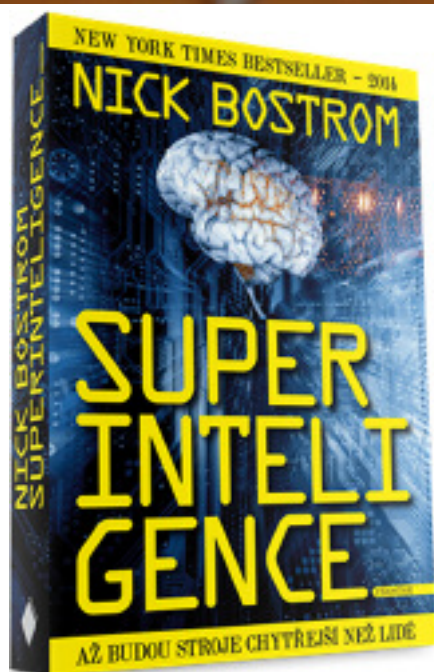
VŽDY KVALITNĚ A VČAS

www.FINIDR.cz

UVNITŘ: Nick Bostrom **SUPERINTELLIGENCE**; Orhan Pamuk **JINÉ BARVY**; Hanni Münzer **MEDOVÁ SMRT**; Jan Zrzavý **PROČ SE LIDÉ ZABÍJEJÍ**; David Llorente **MILUJI TĚ PROTOŽE MĚ ŽIVÍŠ**; Marta Morice **ROZVĚDČÍK**; Holly Black **NEJCHLADNĚJŠÍ DÍVKVA VE MĚSTĚ CHLADU**; Jiří Jilík, Bořek Žižlavský **MUŽ KTERÝ VIDĚL DÉMONA**; Ben Kane **ORLOVÉ VE VÁLCE** a další tituly Vyšehradu

Nick Bostrom SUPERINTELLIGENCE

*Až budou stroje
chytřejší než lidé*

Mnozí si dnes kladou otázku, zda umělá inteligence překoná v dohledné budoucnosti tu lidskou, a pokud ano, jaké to bude mít důsledky. Budeme schopni umělou inteligenci vědomou si samu sebe ještě kontrolovat? Bude naším společníkem? Nebo nás nebude už potřebovat, a může nás tudíž chtít zničit? Vznikne nový „živočišný“ druh, který bude kombinací člověka a jím vyvinuté umělé inteligence? Na tyto a další otázky se pokouší odpovědět monografická kniha Nicka Bostroma.

V centru jeho pozornosti stojí otázka, zda může umělá inteligence – buď ve formě stroje, nebo v kombinaci s biologickými formami rozumu – napodobit fungování lidského mozku. Dokud toho umělá inteligence nebude schopná, bude z podstaty věci omezená. Lidský mozek má podle něj určité schopnosti, které postrádají ostatní formy nám známého biologického života. Na planetě Zemi to lidem dává dominantní postavení, které jim umožňuje mít převahu nad ostatními formami života, včetně těch vysoce inteligentních, jako jsou lidoopi. Bostrom varuje, že podobně jako přežití lidoopů nyní kvůli jen malé genetické výhodě lidí záleží na vůli lidí, může se stát, že pokud vytvoříme superinteligenci, která bude podobným způsobem nadřazena nám, stane se naše vlastní přežití závislé na ní. Naší výhodou však je, že to, zda učiníme krok k vyšší formě inteligence, než je ta naše, závisí na nás. To, že lidstvo dojde k bodu, kdy bude schopno uvést superinteligenci v život, je podle autora nevyhnutelné. Otázka

zní, jak toto zrození superinteligence provést tak, aby nás v krátkém čase nezahubilo. Autor při tom nabízí různé scénáře možného vývoje.

Klade si otázku, jakou bude mít superinteligence „motivaci“ pro svá rozhodnutí. V centru lidského chování stojí morální dilemata. Bude možné trvalé morální sebeomezení naprogramovat nějakým způsobem do umělé inteligence, která se bude schopna sama vylepšovat? Odpověď není zcela jistá, a Bostrom se proto zabývá několika možnostmi, jak by se lidstvo mohlo proti ztrátě kontroly nad umělou superinteligencí bránit. I zde ale naráží na dilemata, protože inteligence převyšující tu lidskou může být schopná takové naprogramované kontroly či mechanismy k jejímu sebezničení odhalit a obejít...

Kniha je čtivá a přístupná nejen odborníkům, ale i širokému publiku. Její výhodou je, že se zabývá scénáři, jež mohou vyplynout z dalšího vylepšování technologií, které dnes používá v různých formách každé dítě.

[Ukázka z knihy a rozhovor s autorem na dalších stránkách](#)

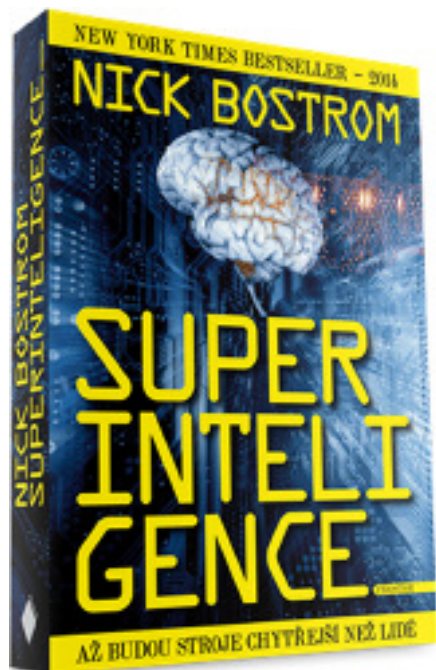
Překladatel: Jan Petříček

Brožovaná, 512 stran, 497 Kč, ISBN: 978-80-7260-353-4

<http://www.eprstor.com/cz/katalog-titulu/superintelligence.aspx>

 PROSTOR

KVALITNÍ KNIHY SE OBEJDOU I BEZ ČTENÁŘŮ. KVALITNÍ ČTENÁŘI SE NEOBEJDOU BEZ KNIH

Formy superintelligence

Co přesně tedy míníme „superinteligencí“? Jakkoliv nechceme zabředat do terminologických močálů, musíme svůj pojmový rámec několika slovy projasnit. V této kapitole rozlišíme tři formy superintelligence a budeme hájit tvrzení, že z praktického hlediska jsou navzájem ekvivalentní. Rovněž ukážeme, že potenciál strojové inteligence je větší než potenciál biologických mozků.

Stroje mají oproti mozkům řadu zásadních výhod, díky nimž získají drtivou převahu. Biologičtí lidé, i pokud budou vylepšeni, budou poraženi na celé čáře.
Zde bude řeč o třech formách superintelligence: rychlostní, kolektivní a kvalitativní.

Rychlostní superintelligence

Jako rychlostní superinteligenci označujeme intelekt, který je stejný jako lidská mysl, ale rychlejší. Tuto formu superintelligence lze konceptuálně analyzovat nejsnáze. Můžeme ji definovat následovně.

Rychlostní superintelligence: *Systém, jenž dokáže dělat vše, co umí lidský intelekt, ale mnohem rychleji.*

„Mnohem“ zde znamená něco jako „o několik řádů“. Ale než abychom se snažili z této definice odstranit všechny stopy vágnosti, necháme na čtenáři, aby ji sám rozumně interpretoval. Nejjednodušším příkladem rychlostní superintelligence by byla úplná emulace mozku, která by běžela na rychlém hardwaru. Emulace, jež by byla desettisíckrát rychlejší než biologický mozek, by dokázala přečíst knihu během několika sekund a napsat disertaci za odpoledne. Pokud by byla oproti mozku zrychlená milionkrát, dokázala by celé tisíciletí intelektuální práce vykonat během jednoho pracovního dne.

Z pohledu takové rychlé mysli by se události ve vnějším světě odvíjely jako ve zpomaleném filmu. Předpokládejme, že by vaše mysl byla 10 000krát rychlejší. Pokud by pak váš přítel z masa a kostí třeba upustil na zem hrníček, mohli byste pozorovat, jak šálek po několika hodin pomalu klesá ke koberci, podobně kometě, jež tiše plachtí vesmírem na schůzku se vzdálenou planetou. Kvůli této zdánlivé dilataci času v hmotném světě by rychlostní superintelligence dávala přednost práci s digitálními objekty. Mohla by žít ve virtuální realitě a obchodovat v informační ekonomice. Případně by také mohla s fyzickým prostředím interagovat prostřednictvím nanoskopických manipulačních zařízení, neboť ta by mohla pracovat rychleji než makroskopické údy. (Charakteristická frekvence nějakého systému obvykle bývá nepřímě úměrná jeho rozměrům.) Rychlé mysli by se možná stýkaly raději mezi sebou než s pomalými a těžkopádnými lidmi.

Kolektivní superintelligence

Další formou superintelligence je systém, jenž vyšších výkonů dosahuje tím, že spojuje v jeden celek velké množství menších myslí.

Kolektivní superintelligence: *Systém složený z velkého množství menších intelektů takovým způsobem, že jeho celková výkonnost napříč mnoha velmi širokými oblastmi dalece překonává výkonnost jakéhokoliv dnešního kognitivního systému.*

Z pojmového hlediska není kolektivní superintelligence tak jasná jako rychlostní superintelligence. Jsme s ní však lépe obeznámeni empiricky. Zatímco s intelekty lidské úrovně, které by pracovaly výrazně jinou rychlostí, nemáme žádnou zkušenost, naše zkušenosti s kolektivní inteligencí – tedy se systémy sestávajícími z různého množství složek lidské úrovně, které navzájem s různou mírou efektivity spolupracují – jsou hojné. Pokud zaujmeme poněkud abstraktnější hledisko, můžeme na firmy, pracovní týmy, sítě drbů, zájmové skupiny, akademické komunity, státy, dokonce i na lidstvo jako celek pohlížet jako na volně definované „systémy“, které dokážou řešit různé druhy intelektuálních úloh. K nárůstu kolektivní inteligence systému může dojít buď tak, že se zvýší množství jeho složek, nebo tak, že se zlepší způsob jejich organizace.

Kvalitativní superintelligence

Můžeme rozlišit též třetí formu superintelligence, kterou nazveme kvalitativní.

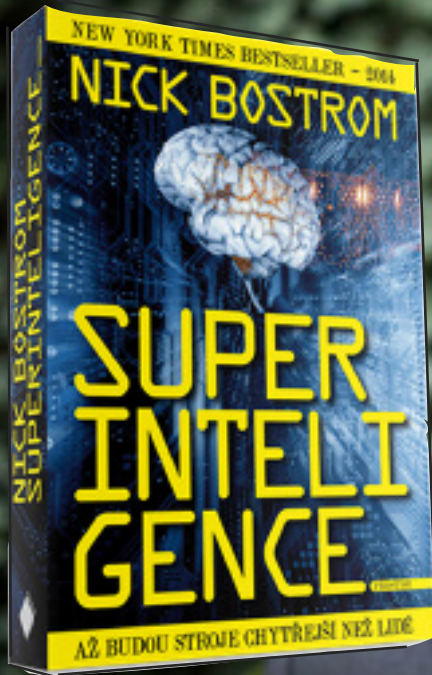
Kvalitativní superintelligence: *Systém alespoň stejně rychlý jako lidská mysl a kvalitativně mnohem chytřejší.*

Pojem kvality inteligence, stejně jako pojem kolektivní inteligence, je poněkud nejasný. Tato obtíž je v daném případě dále umocněna tím, že nemáme žádné zkušenosti s kvalitou inteligence přesahující horní mez dnešního rozdělení lidské inteligence. Nějakou představu o tomto pojmu však získáme, když zvážíme několik souvisejících případů. Zaprvé můžeme zvětšit rozsah svých referenčních bodů a zaměřit se na živočichy, jejichž inteligence je nižší kvality. (To není míněno jako „speciestická“ poznámka, jež by vycházela z přesvědčení o nadřazenosti lidského druhu. Kvalita inteligence zebříčky je dokonale adaptována na požadavky jejího životního prostředí, zde je však namísto více antropocentrická perspektiva: zajímají nás výkony v těch složitých kognitivních úlohách, které jsou relevantní z lidského pohledu.) Ostatní živočichové postrádají komplexní strukturovaný jazyk, nástroje nedokážou používat a vyrábět buď vůbec, nebo jenom primitivním způsobem, jejich schopnost dlouhodobého plánování a abstraktního uvažování je značně omezená. Pro žádná z těchto omezení přitom není dostatečným vysvětlením nižší rychlostní nebo kolektivní inteligence zvířat. Pokud jde o hrubý výpočetní výkon, lidské mozky pravděpodobně zaostávají za mozky některých velkých zvířat, třeba slonů nebo velryb. A přestože by naše komplexní technologická civilizace bez naší obrovské převahy v oblasti kolektivní inteligence nebyla možná, na této převaze nezávisí všechny charakteristiky lidské kognitivní schopnosti. Mnohé z nich jsou velmi rozvinuté i u malých a izolovaných skupin lovců–sběračů. Naproti tomu u vysoce organizovaných mimolidských živočichů, jako jsou šimpanzi či delfíni vytrénovaní lidskými instruktory nebo mravenci žijící ve svých vlastních rozsáhlých a dobře uspořádaných společenstvích, mnohé tyto schopnosti zdaleka tak dobře rozvinuté nejsou.

[Rozhovor s autorem na další straně](#)

PROSTOR

Umělá inteligence: ,Jsme jako děti hrající si s bombou‘

Jakou máme šanci obstát vůči umělé inteligenci? Nehrozí, že se stane pro nás nebezpečná?

Stroje nás existenčně ohrozí s pravděpodobností deset procent. Takže šance máme veliké.

Pane Bostrome, jste profesor filozofie na Oxfordu. Je tam počítač je chytřejší než vy?

No. Ale i tam počítače překonávají lidi jen ve specializovaných oblastech – jako jsou třeba šachy nebo go.

Kdy umělá inteligence dožene svého „stvořitele“?

Pravděpodobně, až dosáhne úrovně inteligence většiny lidí. Ale vytvořit takový stroj je velmi obtížné. Kdy se to podaří, se neví. Odborníci odhadují, že umělá inteligence nikdy neovládne všechny lidské profese. V roce 2040 by to mohlo být tak padesát procent. Ale může se to stát dřív – nebo mnohem později.

Jak se dá popsat umělá inteligence?

Vizualizace jsou zavádějící. Není to o tvaru, barvě a velikosti, ale o schopnosti zpracovávat informace o systému, nebo o plánech, jak velmi efektivně dosáhnout stanovených cílů.

Sci-fi filmy, jako je „Terminátor“, „2001: Vesmírná odysea“ a další popisují širou škálu budoucích scénářů s umě-

Nick Bostrom, rodným jménem Niklas Boström (* 10. březen 1973) je švédský filozof a futurolog, profesor na Oxfordské univerzitě.

Proslul především svými pracemi o hrozbě konce světa, antropickém principu, transhumanismu, klonování, umělé inteligenci, simulování reality apod. Zajímá ho především role vědy a technologie v dnešním světě, etické otázky s tím spjaté, a to, jak technika promění svět v nejbližší době. Časopis Foreign Policy ho roku 2009 zařadil mezi 100 nejvlivnějších intelektuálů světa.

lou inteligencí. Která vize je podle vás nejpravděpodobnější?

Je dost obtížné vytvořit přesný pohled na budoucnost. Navíc příběhy, které vycházejí z maxima možného, neumožňují získat zrovna tu nejlepší představu o příštím vývoji.

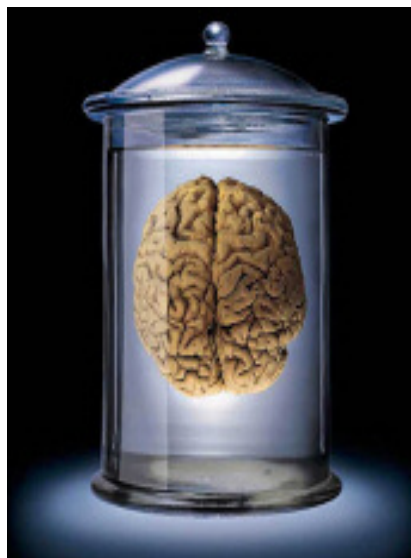
Bylo by opravdu skvělé, kdybychom mohli pozvednout úroveň naší moudrosti a rozumu, a také

najít lepší způsoby, jak koordinovat a spolupracovat na mezinárodní úrovni. Pak by naše šance byly mnohem větší. Mnoho problémů vzniká z toho, že ve světě existuje mnoho zemí, které v plné šíři oživují závody ve zbrojení.

Mnoho problémů vzniká také jen z omezené předvídatosti, omezené schopností konstruktivně přemýšlet o tématech, jako je syntetická biologie, nanotechnologie a mnoho dalších. Musíte se především starat o to, jak dát věci do pořádku. Je to docela těžké. Ale jestli se budete zabývat spoustou jiných věcí, než je hledání pravdy, a budete se řídit jen politickými pohnutkami nebo vám půjde jen o vlastní prezentaci či se budete honit za penězi, pak hledání pravdy a úsilí o dosažení pokroku zůstane někde v pozadí a zapomenuté.

Takže lepší spolupráce a moudrost jsou dva hlavní zdroje, které by velmi zlepšily naše vyhlídky na dobrou budoucnost.

(Ze zahraničních pramenů)

 PROSTOR

KVALITNÍ KNIHY SE OBEJDOU I BEZ ČTENÁŘŮ. KVALITNÍ ČTENÁŘI SE NEOBEJDOU BEZ KNIH

Orhan Pamuk

JINÉ BARVY

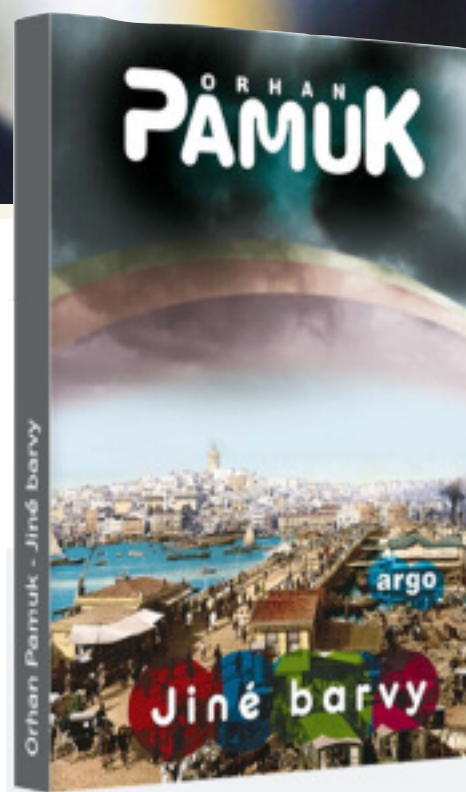
Výběr z esejí, které Pamuk napsal v průběhu necelých třiceti let, má jako ústřední témata dvě autorovy největší vášně: knihy a Istanbul. Sbíрка je koláží jazykově i stylově vybroušených textů, které sahají od autorových vzpomínek na dětství přes pronikavé vhledy do těch nejbizarnějších koutů města na Bosporu až po kritické úvahy o světových literátech i vlastním psaní a zahrnuje i delší povídku. Z této různorodé mozaiky se skládá překvapivě ucelený, téměř románový svět spisovatele rozkročeného mezi Západem a Východem, který i z nenápadných každodenností dokáže vytvořit nesmírně poutavý příběh.

Překlad: Petr Kučera
Vázaná, 536 stran, 398 Kč,
EAN: 9788025720363

Video zde
<https://youtu.be/rfwR1qIFSGg>

Zakoupit můžete zde

<http://www.kosmas.cz/knihy/202628/jine-barvy/>

Turecký spisovatel Orhan Pamuk (nar. 1952) byl recenzenty literární přílohy deníku *Independent* charakterizován jako „jeden z nejnevšednějších a nejoriginálnějších hlasů současné světové prózy“. Je autorem řady knih, mezi nimiž jsou například *Bílý hrad*, *Černá kniha* a *Nový život*; v roce 2003 získal mezinárodní literární cenu IMPAC za román *Mé jméno je červená*. V roce 2004 vyšel anglický překlad jeho románu *Sníh*, který byl označen za „dílo zcela zásadního významu pro současný svět“. Orhan Pamuk žije v Istanbulu, městě, jež je pro něj nepostradatelným zdrojem inspirace. Nobelova cena za literaturu 2006.

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz
internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

KNIHY OMEGA vydávají

Hanni Münzer MEDOVÁ SMRT

Věnováno ženám odboje za druhé světové války.

Když se mladá Američanka Felicity pokouší najít v Římě svou matku, narazí na temnou a trýznivou historii své rodiny. Pátrání ji zavede do minulosti a odhalí dramatický osud své prababičky, proslulé operní zpěvačky Elisabeth Malpran, a její dcery Deborah...

Rodinu mladé Deborah postihne velké neštěstí, které na ní zanechá stopy mnoho dalších let. Její otec beze stopy zmizí. O pár let později ji opustí i matka a jediným, kdo jí zůstane, je mladší bratr. Ví, že se o něj musí postarat za každou cenu. Jednou z možností je milostný poměr s vysoce postaveným důstojníkem SS Albrechtem Brunnmannem, díky němuž je uvedena do vysokých nacistických kruhů. Deborah si však na noblesní život plný večírků a zábavy zvykne natolik, že pomalu zapomíná na své staré já a oddává se nově nabyté moci. Vymaní se z této pochybné společnosti plné přetvářky a zloby? Jaké události ji přivedou do polského odboje a proč odcestuje do Říma?

Tyto otázky - a mnoho dalších - zodpoví příběh čtyř žen plný lásky i utrpení, odvahy i nenávisti.

Medová smrt byla vydána v mnoha jiných zemích, včetně Itálie, Španělska, Polska, Holandska, Turecka, Číny, Slovinska nebo Chorvatska. Plánováno je natočení seriálu.

Vázaná, 352 stran, 349 Kč, EAN: 9788073904319, ISBN: 978-80-7390-431-9

Zakoupit můžete zde <http://www.knihyomega.cz/eshop-medova-smrt.html>

Román Medová smrt láme hranice mezi žánry.

Je to sociální román, historický román, romance, detektivka a špionážní thriller v jedné knize. Mistrně popisuje život za druhé světové války. Prostě úžasná kniha.“ Béla Bolten, autorka bestsellerové krimisérie Berg a Thal

Jak daleko zajde matka, aby ochránila svou dceru? Jak daleko zajde dcera, aby pomstila svého otce? Přežije hluboká a strhující láska několik generací a zacelí staré rány?

Jan Zrzavý

PROČ SE LIDÉ ZABÍJEJÍ?

Proč se lidé zabíjejí

Evoluční okno do lidské duše

2., přepracované vydání

Jan Zrzavý

TRITON

Každoročně asi půl milionu lidí umírá násilnou smrtí uprostřed hlubokého míru.

Nezdá se, že by se lidé k vraždění rozhodovali bez vážných důvodů a své oběti si vybírali náhodně; vražedné chování vykazuje nějakou logiku. Evoluční biolog Jan Zrzavý ukazuje, jak se genetické i ekologické vztahy mezi lidmi podílejí na naší ochotě vraždit i na riziku, že budeme zavražděni. Proč muži vraždí spíš nevlastní děti, kdežto ženy vlastní? Vraždí se spíš manželky mladé, nebo staré? Proč 20 let po legalizaci potratů prudce klesá počet vražd? Páchají genocidu sousedních skupin i šimpanzi?

A proč vlastně Heinrich Himmler nařídil vyšetřování zločinů v německých koncentračních táborech?

Brožovaná, 144 stran, 159 Kč, ISBN: 978-80-7553-221-3, EAN: 9788075532213

Zakoupit můžete zde <http://www.tridistri.cz/procselidezabijeji2.vydani?ItemIdx=17>

Ukázka z knihy na následující straně

Nakladatelství TRITON, s.r.o., Vykáňská 5, Praha 10, tel.: 226 220 025,
email: distribuce2@triton-books.cz, www.tridistri.cz

Mezipopulační variabilita ve frekvenci homicidy mezi nepříbuznými muži je nesmírně zajímavá právě z hlediska sociálněekonomického i – řečeno poprosť – politického. Jde zřejmě o jedinou významnou část násilné zločinnosti, jejíž frekvenci lze nějak nadějně ovlivňovat (nedokážu si aspoň představit, jak zabránit otčímům, aby zabili nevlastní dítě, když v noci brečí, nebo jak rozmluvit manželům mladých dívek občasnou vraždu ze žárlivosti). Srovnání USA s Evropou i porovnání různých evropských zemí naznačuje, že majetková nerovnost ve společnosti zvyšuje konkurenční vztahy mezi muži (neboť rozdíly jsou „vyšší než desetníkové“), a tedy logicky i stupeň vraždění. Lidé účastníci se násilné kriminality (tedy na straně pachatelů) se méně zabývají plánováním vzdálenější budoucnosti. Tuto neschopnost či neochotu

odkládat okamžité požitky (tedy sklon ke krátkodobému využívání zdrojů) máme ve zvyku považovat za projev jejich patologické nezralosti. Zločinci jsou v pojetí mnoha lidí prostě takoví trubové, kteří by se rádi živili poctivě, ale nejde jim to, nedokážou ovládnout své nízké pudy, všechno chtějí hned, a tak místo poctivého studia a budování kariéry číhají v nočních parcích. Z toho pak plyne víra, že zločinci mohou být nějak převychováni a napraveni, když se jim dostane pozitivních životních vzorů či sociální asistence; a odtud také čerpáme svůj pocit nejen mravní, ale i intelektuální a sociální nadřazenosti řádných občanů nad sprostými vrahy. Je zvykem předpokládat, že zločinnost bují z důvodů ekonomicko-sociálních, neboť bída z lidí lotry činí a vlky z lesů žene hlad. Dokonalým modelem tohoto přístupu může být Jean Valjean, který byl odsouzen k pěti letům na galejích za krádež pecnu chleba

ORANGUTANI A ASOCIÁLOVÉ

S pochopením lidské behaviorální variability je ještě jedna nesnáž. U lidí zjevně často narážíme na existenci alternativních strategií, které ovšem máme tendenci špatně chápat. Zvířata bývají dost divná, ale orangutani jsou divní i na zvířecí poměry. Žijí ve zvláštním typu „roztroušených harémů“: obrovští samci s nápadnými vousy a mohutnými širokými lícemi lákají samice na své zpěvy, přičemž každému patří několik samic z širokého okolí. Kromě těchto velkých, vzájemně agresivních samců existují i samci malí, nenápadní, podobní samicím. Jsou pohlavně dospělí i aktivní, jsou otci velkého množství orangutaních mláďat, ale v přítomnosti starších, dominantních samců si nevyvinuli „typické“ samčí znaky. Od velkých samců se liší hormonálně a je hodno podivu, že mají i svou vlastní sexuální strategii: protože o ně samice příliš nestojí, plíží se k nim a znásilňují je. Samice aktivně vyhledávají velké dominantní samce, ale nově bylo zjištěno, že občas, když zrovna nemají plodné dny, svádějí i malé samce, očividně proto, aby od nich měly pokoj, až půjde opravdu natvrdo o oplození. Oba typy orangutaních samců fungují a oba jsou za určitých okolností biologicky srovnatelně úspěšné; že nám velký dominantní samec připadá jaksi typičtější, je náš problém. Kdyby šel malý orangutaní samec k doktorovi, byl by jistě shledán nemocným (podivný nedovyvinutý hajzlik s aberantním hormonálním profilem a vysoce patologickým asociálním sexuálním chováním) a léčen kolektivní psychoterapií, hormonálními tabletkami a nejlépe profylaktickou kastrací. Naštěstí orangutani k doktorovi nechodí, a tak směji vykazovat alternativní strategie samčího chování, fyziologie i anatomie. Člověk má lékaře, policii a soudy; lidem se tudíž alternativní strategie netrpí.

Medicína má obecně problémy uznat, že lidé jsou různí, aniž by to vyžadovalo lékařskou intervenci a že ideál (tedy „zdraví“) je věc vzácná, a tedy doslova nenormální. Není náhodou, že Světová zdravotnická organizace definuje zdraví jako mysteriózní „stav kompletní fyzické, mentální a sociální pohody“, který pravděpodobně od počátku lidstva dosud nikdy nenastal; proto musíme být všichni stále na něco léčení. Mnohé uznávané choroby a poruchy působí absurdním dojmem. Například disociální (dříve „asociální“) osobnostní porucha (číslo diagnózy F60.2) je charakterizována uspokojováním vlastních potřeb, bezohledností vůči společenským normám, nezájmem o city druhých, neschopností udržovat trvalé vztahy, nízkým prahem pro uvolnění agrese či neschopností pocítovat vinu. Považovat to za nemoc a usilovat o její léčení je činnost srovnatelná s umělým vyráběním malých orangutanů z velkých či naopak. Zároveň totiž víme, že disociální porucha je dosti široce rozšířená (mnohem častěji u mužů), spojená s vyšší fyzickou atraktivitou, lepší tělní symetrií (neboli to není porucha), vyšší tolerancí k bolesti a především s vyšším počtem dětí. Z evolučního hlediska je to prostě zvláštní, za určitých okolností biologicky výhodná strategie, založená na vyšších ziscích při akceptování vyššího rizika. „Asociálové“ tyjí ze sociálního uspořádání, v němž žijí, ale neplatí za to. Takový přístup je sice riskantní, ale taky mimořádně výhodný, když na to máte nervy, pochopitelně pod podmínkou, že „asociálů“ nebude příliš mnoho. „Disociální porucha“ není žádným narušením optimálního vývoje lidské bytosti, ale využitím možností, které optimální vývoj lidské bytosti občas skýtá.

(pak tam ovšem strávil devatenáct let, protože odtamtud, blbec, pořád prchal a prchal). Opačný pohled praví, že kdo roste pro šibenici, se pozná už v třídní knize, ne-li dřívě. Násilná zločinnost vyžaduje nejen motivaci, která snad může být čistě sociální (nicméně stojí za povšimnutí, že někteří lidé dokážou počestně třít bídu po celý život, zatímco z jiných se za stejných podmínek stávají loupežníci) ale i určité fyzické a fyziologické vlastnosti, které nemá každý.

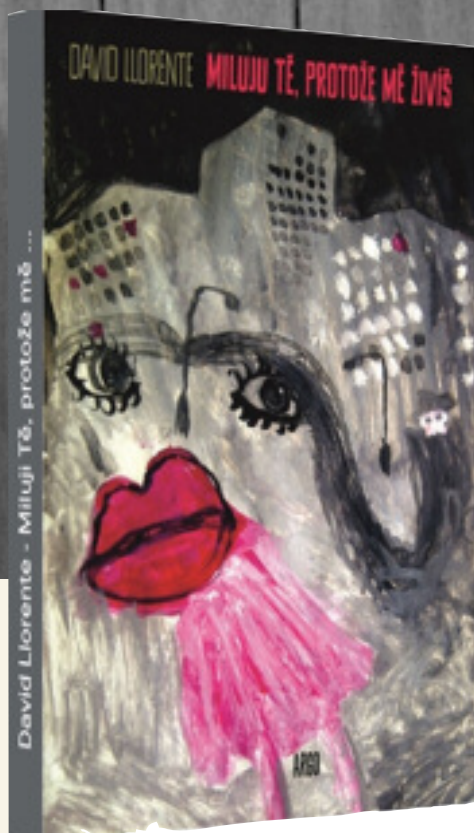
V této souvislosti se sluší vzpomenout zasloužilého kriminologa Cesara Lombrosa (1835–1909), který vyzkoumal, že „zločinec od narození“ se od řádného občana liší ustupujícím čelem, velkýma ušima, vystupujícími čelistmi, mimořádně dlouhými pažemi a tak podobně; jistě se všichni shodneme, že je mnohem lepší být zavražděn manželkou, kterou jsme si

kdysi sami vybrali pro její krásu, něhu a dobrou povahu, než takto ohavným opočlověkem. Lombroso se domníval, že zločinci představují návrat k primitivním, „subhumánním“ fázím evoluce a že divošské chování je spojeno s odpovídajícím lidoopím vzhledem. Takto pojata je to samozřejmě nesmysl: není vůbec žádný důvod předpokládat, že sklony k zločinu jsou „atavistické“ – nicméně těžko popřít, že lidé s určitým vyladěním nervové či hormonální regulace budou mít vyšší tendenci vraždit než lidé vyladění jinak; a přinejmenším stojí za úvahu, zda jsme si opravdu jisti, že toto „vyladění“ není hotovo dřívě, než s tím může společnost začít něco dělat (například už během embryonálního vývoje). Pro účely této knížky je to ovšem skoro jedno. To hlavní, o co tu jde, je ukázat, že lidé páchají zločiny, zvláště když se jim to vyplatí, a že flexibilita lidského chování zahrnuje i tuto možnost...

David Llorente MILUJI TĚ, PROTOŽE MĚ ŽIVÍŠ

Madrid netvoří jen historické památky a kouzelné uličky, ale také čtvrti, do nichž turista nanejvýš zabloudí a rodilý Madridan se do nich vypraví jen v případě nevyhnutelné nutnosti. Čtvrti, jakou je třeba zanedbaný, upatlaný a ve dne i v noci nebezpečný Carabanchel, kde se to různými podivíny, žebráky, ztroskotanci, přistěhovalci, mafiány a jinými pochybnými existencemi jen hemží. Carabanchel je čtvrť, kde žijí jen ti, kdo musí. Kde jinde než v této

čtvrť může řídit sériový vrah – psychopat, který je schopen nepředstavitelných věcí a před nímž se celá čtvrť třese, kdy zase udeří. Tím spíš, když si poslední dobou vybírá za oběti malé holčičky a policie je čím dál bezradnější... Román Miluju tě, protože mě živíš je temný, někdy až odpudivě přímočarý a místy odlehčený štiplavým černým humorem. Politická korektnost je v něm absolutně popřena a sociální stereotypy jsou naopak rozvíjeny ad absurdum. David Llorente příhody obyvatel této čtvrti zaznamenal jedinečným stylem, který dokonale reflektuje a současně paroduje útržkovitou komunikaci moderní západní společnosti. Autorovi se v románu podařilo odhalit mnohé stinné stránky a slabiny nejen člověka jako takového, ale rovnou celé „vyspělé“ civilizace s „prohnilými“ mezilidskými vztahy.

Překlad: Denisa Škodová

Vázaná, 252 stran, 328 Kč, EAN: 9788025719312

Plánovaný termín vydání: 11. 4. 2017

Zakoupit můžete zde <http://www.kosmas.cz/knihy/214138/miluji-te-protoze-me-zivis/>

Sériový vrah vyniká inteligencí: navíc to bývá silná osobnost: své oběti přelstí a libuje si (několik dní před tím, než je zabije), jak jimi dokáže manipulovat a dostat z nich, co po nich chce: psychická převaha nad obětí by neměla být menší než fyzická: některé případy jsou vskutku překvapivé. Máte na mysli případ rodiny Saraviových? Přesně tak. Sériový vrah je obvykle až ten poslední, koho policie podezřívá: bývá to milý a vážený člověk: nebo stydlivý a nenápadný: nebo úspěšný se skvělou pověstí: nebo domácký, rodinný typ, který lpí na manželce a na dětech: zkušený detektiv (za nímž zůstala dlouhá řada neobjasněných případů) se zaměří i na takového jedince, jehož by nikdo jiný nepodezříval. Madrid: Carabanchel: gymnázium Sebastiána Ollera: založené v roce 1943: z jeho lavic vzešla jména jako Julián Navidades (spisovatel), Julia Madrugaová (moderátorka) a María Jesús Conejová (poslankyně): z vyučujících, kteří na škole působili,

je třeba připomenout osobnosti jako Mariano Cillán (psychopat), Benigno Ocaña Ruiz (sériový vrah), Úrsula Garcíová (travička) a Iván Berges (sexuální násilník): budova gymnázia Sebastiána Ollera je natřená nafialovo: ve čtvrti Carabanchel ji zná každý. Kvůli té barvě? Kvůli té barvě i kvůli tomu, co se podle lidí děje v jeho třídách.

Existují dva typy profesorů: první typ chodí prostředkem chodby a druhý se drží při zdi, jako mouchy: Gloria Caballerosová (dějepis) přišla o syna: v pětadvaceti letech (zhruba) dostal schizofrenický záchvat a museli ho zavřít na PLC (Psychiatrická léčebna v Carabanchelu): jednoho rána se ho zmocnil pocit, že ho sleduje Argentinská tajná služba, podařilo se mu proklouznout ošetřovatelům, vylezl až do posledního patra nemocnice (pátého), tam otevřel okno a odevzdal se letu spravedlivých: umíral dvacet hodin: lékaři mu nedokázali pomoci: uvnitř byl celý potrháný...

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz
internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

Marta Morice ROZVĚDČÍK

Rozvědčik, autorský komiks Marty Morice, odhaluje zákulisí velkých historických událostí. Hlavní hrdina, Mirek Polreich, rezident zpravodajské služby Československé mise při OSN v letech 1965 – 1969 se podílel jako mediátor na procesu zakončení bojů ve Vietnamu a na přípravě schůzky prezidenta Johnsona a premiéra Kosygina v Glassboro v roce 1967. Toto setkání znamenalo obrat v mezinárodní politice bipolárního světa. Komiks tak poukazuje na výsadní postavení Československé zpravodajské služby a na výjimečnou pozici Československého státu ve světové politice v době Pražského jara. Zároveň jde o dokument z šedé zóny československých dějin, o které se příliš nemluví.

Vázaná, 120 stran, 298 Kč, EAN: 9788025720714

Plánovaný termín vydání: 11. 4. 2017

Zakoupit můžete zde

<http://www.kosmas.cz/knihy/219674/rozvedcik/#productDetail>

Marta Morice (*1971) pochází z Pohledu na Havlíčkovobrodsku, absolvovala Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně a poté Fakultu výtvarných umění Vysokého učení technického tamtéž (ateliér figurální malby Jiřího Načeradského). Od konce 90. let žije a tvoří v Bretani, ateliér má v Lorientu, v nákladním přístavu, kde si společně s dalšími umělci vytvořili základnu v bývalé námořní ubytovně.

Zabývá se především malbou, často vychází z fotografií, vlastních i cizích, které razantně přetváří a posouvá do nových významových rovin.

Nezřídka si vybírá témata s jasnou sociální výpovědí (cykly Londýnské au pair, Invaze '68), se stejnou samozřejmostí ale maluje například i plátna s rostlinnými scenériemi. Komiks začala systematictěji sledovat po svém odchodu do Francie a k tomuto svému zájmu poznamenává: „Jsem nadšená z existence komiksu, z jeho tisícerych podob – stejně jako když jsem kdysi objevila poezii.“ V nakladatelství Argo právě vychází rozsáhlé komiksové album Rozvědčik, které zachycuje příběh jejího prastrýce Miroslava Polreicha, někdejšího pracovníka československé zpravodajské služby.

KNIHY OMEGA vydávají

Holly Black NEJCHLADNĚJŠÍ DÍVKA VE MĚSTĚ CHLADU

Svět se změnil. Kvůli prudkému nárůstu počtu upírů byly v některých městech zřízeny karanténní oblasti obehnané hradbami, takzvaná města Chladu. Uvnitř nich jsou spolu s upíry izolováni také lidé, z nichž někteří jsou nakaženi – Chladní, a pravděpodobně se tedy také stanou monstry. Pro zajištění bezpečnosti „normálního“ světa jsou hradby pečlivě střeženy a odejít ven nikdo nesmí.

Tana se jednoho rána po naprosto běžném večírku probudí v domě plném mrtvých těl. Masakr kromě ní přežil pouze její vtíravě roztomilý ex-přítel, nacházející se na hranici života a smrti kvůli infekci, a pak záhadný upírí mladík. Vychází najevo, že zdaleka není po všem, a tak se na smrt vyděšená Tana rozhodne všechny tři zachránit zoufale odvážným způsobem: vydá se přímo do pyšného a zkaženého města Chladu. Nejchladnější dívka ve městě Chladu je zcela originální příběh zloby a pomsty, viny a strachu a lásky a odvahy, napsaný uznávanou autorkou bestsellerů Holly Black.

Autorka světoznámé Kroniky Spiderwicků znovu dokazuje své literární mistrovství.

Překladatel Petr Sumcov

Vázaná, 328 stran, 329 Kč, EAN: 9788073902568, ISBN: 978-80-7390-256-8

Zakoupit můžete zde

<http://www.knihyomega.cz/eshop-nejchladnejsi-divka-ve-meste-chladu.html?slova=%22Nejchladn%ECj%9A%ED+d%EDvka+ve+m%ECst%EC+Chladu%22>

Nejchladnější dívka ve Městě chladu, román světově uznávané spisovatelky Holly Black, je originálním příběhem o hněvu a pomstě, o vině a strachu, o lásce a pohrdání.

Jiří Jilík, Bořek Žižlavský MUŽ, KTERÝ VIDĚL DĚMONA

Místnost zahalila neproniknutelná tma. Pes přestal říčet. Něco se jej dotklo a vzápětí na paži pocítil ledové sevření. Ze rtů mu unikl pronikavý jekot. Mráz rozlévajícím se po paži působil bolest vystřelující nahoru do ramene a vybíhající až k srdci. Tma se začala měnit, prosvětlovala se, řídla. Na jejím rozhraní se pohnul bledý oválný tvar. Tvář! Zplihlé dlouhé tmavé vlasy rámovaly v loknách po obou stranách propadlé tváře, tenké rty odhalující žluté zuby. Obrovské a kulaté oči, studené a křišťálově jasné se otvíraly jako díry do bezedné propasti za hranicí reality, jako doširoka se rozevíra-

ající brána zvoucí jej dále. Udiveně vnímal, jak se naklání stále blíž... Náhle si uvědomil, že shlíží odněkud z prostoru z velké výšky skrze neexistující střechu domečku na vlastní ležící tělo obklopené modrou aurou. Rotoval na okraji věčnosti bez tíže, poháněný erupcemi závratí, brzděný těžkým tlakem na hrudi působícím odspodu a suplujícím přitažlivost.

Kniha *Muž, který viděl démona* vypráví příběhy lidí, kteří se setkali s tajemnými, často obtížně vysvětlitelnými jevy. Zavítáme s nimi na místa, kde působí temné síly, zjevují se přízraky, lidově řečeno straší. Navštívíme zámek v Březolupech, majestátní hrad Buchlov nebo sousední pohřební kapli Barborka na vrchu Modla.

Přiblížíme si také osudy jedinců, kteří zasvětili svůj život objasňování dávných historických záhad. Budeme spolu s nimi pátrat po hrobě praotce Čecha, věrozvěsta Metoděje, ale i tajemné minulosti zvonu z Nivnice.

Vydejte se spolu s autory Jiřím Jilíkem a Bořkem Žižlavským po stopách dosud nevysvětlených záhad. Věřte, že to bude stát za to!

Vázaná, 160 stran, 199 Kč, EAN: 9788087866306, ISBN: 978-80-87866-30-6

Knihu zakoupíte u vašeho knihkupce nebo na adrese:

<http://www.nregia.cz/index.php/product/148-jiri-jilik-borek-zizlavsky-muz-ktery-videl-demon>

nakladatelství
REGIA!

www.nregia.cz

Literatura s názorem

Ben Kane Více na další straně
ORLOVÉ VE VÁLCE
Orlové ve válce je první díl trilogie a přináší napínavý příběh inspirovaný slavnou bitvou v Teutoburském lese z roku 9, kde Římané utrpěli od germánských kmenů drtivou porážku. Autor využil všech dostupných informací, procestoval místa, kde se bitva odehrála, i ta, jež dodnes svědčí o římské přítomnosti, a osobně si vyzkoušel, jaké to je, urazit pěšky ve zbroji římského vojáka velké vzdálenosti. Román s nezapomenutelnou atmosférou svědčí o tom, že Kane není jen nadšenec s hlubokým zájmem o historii, ale i znamenitý spisovatel. **Váz., 368 s., 348 Kč**

Zdeněk Matějček
RODIČE A DĚTI
Nové vydání knihy významného českého psychologa s předmluvou psycholožky Ludmily Trapkové je určeno především mladým rodičům, prarodičům, vychovatelům a pedagogům, kteří chtějí prostřednictvím dětského světa porozumět světu a životu vůbec. V téměř stovce drobných i šířeji rozpracovaných kapitol, které provázejí nově narozeného človíčka až za práh jeho dospělosti, se autor zastavuje u problémů, s nimiž se setkává každá rodina. 1. vydání této knihy vyšlo před čtyřiceti lety a kniha je přesto stále aktuální. **Váz., 360 s., 298 Kč**

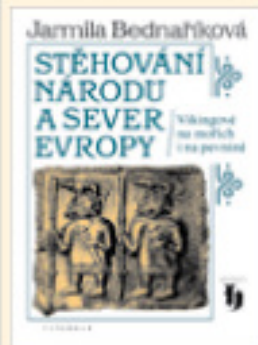
Jerome Klapka Jerome
ČAS MÉHO ŽIVOTA
Celý svět zná anglického spisovatele Jeroma Klapku Jeroma především jako autora *Tři muži ve člunu*. Co však víme o osobnosti, životě a době umělce, který nás svým laskavým humorem dodnes okouzluje? V autobiografii *Čas mého života* na pozadí osobních zážitků dozvívá viktoriánská doba, jež pomalu vplývá do moderního věku s převratnými vynálezy, ale i s koncem poklidných časů a idylického, mnohde venkovského Londýna. Čtenáři se otevírá možnost poznat zajímavé osobnosti tehdejší kultury, pobavit se líčením autorových cest v cizině a ocenit jeho vtipné glosování, jež ve zkratce charakterizují svoji dobu. **Váz., 256 s., 298 Kč**

Jiří Gebelt a kol.
VE STÍNU ISLÁMU
Menšinová náboženství na Blízkém východě
Země Blízkého východu procházejí složitými změnami, které zásadním způsobem ovlivňují život menšinových náboženských komunit. Pád režimu Saddáma Husajna, občanská válka v Iráku, její následné přenesení do Sýrie a události tzv. arabského jara přivedly některé menšiny na práh jejich existence, jiné, jako např. syrští alawité, jsou zase důležitými aktéry tohoto dění. Kolektivní monografie nabízí čtenářům vzhled do problematiky vybraných blízkovýchodních náboženských menšin. **Váz., 440 s., 388 Kč**

Šúsaku Endó
MLČENÍ
Kniha vyznamenaná Tanizakiho literární cenou a je předlohou filmu *Mlčení* režiséra Martina Scorseseho – právě v kinech. Drsný a zároveň poetický i myšlenkově bohatý příběh o zániku křesťanské misie v Japonsku v 17. století sleduje cestu jezuitského kněze Rodriguese, který se se svým spolubratrem vydává na beznadějnou misijskou výpravu. V té době je v Japonsku katolická víra zakázaná, styky s evropskými zeměmi omezeny a nežádoucí vetřelci krutě trestáni. Hledání víry a střet mezi kulturami Východu a Západu jsou klíčovými tématy knihy, která autor podává s citlivostí znalce. **Váz., 232 s., 268 Kč**

Jarmila Bednaříková
STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ A SEVER EVROPY
Vikingové na mořích i na pevnině
Autorka představuje germánské obyvatele raně středověké Skandinávie jako účastníky jedné z největších migrací v historii. Vikingy neukazuje jen jako dobyvatele, ale také jako zemědělce, obchodníky, řemeslníky, umělce, mořeplavce a objevitele, kteří nejednou dopluli až do tzv. Vinlandu. Porovnává hlavní rysy vikinské doby s charakteristickými rysy tzv. velkého stěhování národů a pokouší se rekonstruovat myšlení a etiku vikinské doby. **Váz., asi 280 s., cca 298 Kč**

Franz Werfel
PÍSEŇ O BERNADETTĚ
Další, již 8. vydání slavného románu. Slavný pražský rodák, kterého připomínáme i jeho dalšími romány (*Jeremjáš a Čtyřicet dnů*) vypravuje na základě faktů o životě Bernadetty Soubirousové, chudého děvčátka z pyrenejského podhůří. Autor jej napsal r. 1941, krátce poté, co se mu podařilo uprchnout před hitlerovským nacismem z okupované Francie. Ve chvíli velké tísně si slíbil před jeskyní v Lurdech, že dostane-li se Ameriky, dříve než se pustí do nějaké jiné práce, napíše o Bernadettě. **Váz., 448 s., 398 Kč**

James Aitcheson
ROZERVANÉ KRÁLOVSTVÍ
Příběh začíná na nepokojné hranici Anglie a Walesu. Normanské království se ocitá na všech stranách v obklíčení, křehká vláda krále Guillauma v Anglii se tím dostává až na pokraj pádu. Hlavní hrdina románu, Tancred, kterého známe již z románu *Ve znamení meče*, je vybrán, aby vedl výpravu do vnitrozemí Walesu. Ujímá se tak nejtěžšího úkolu, který ho buď proslaví, nebo přivede do záhuby. Autor využívá svých historických zkušeností a nechává postavy románu jednat tak, jak by se skutečně mohly chovat v 11. století. **Váz., 432 s., 368 Kč**

VYŠEHRADEK

NAKLADATELSTVÍ • PUBLISHERS LTD.

SPOL. VÍTA NEJEDLÉHO 15, 130 00 PRAHA 3

S R.O. TEL./FAX: 224 221 703

info@ivysehrad.cz | <http://www.ivysehrad.cz/>

**Pokračujeme
ve vydávání
historických
románů
od oblíbeného
autora
trilogie z Říma,
Bena Kanea**

Napínavý příběh inspirovaný slavnou bitvou v Teutoburském lese z roku 9, kde Římané utrpěli od germánských kmenů drtivou porážku

Současný britský autor Ben Kane se specializuje na historickou literaturu a jeho vášní je především historie starověku. V prvním dílu trilogie nazvaném Orlové ve válce vypráví o největší a nejdrtivější římské porážce v historii, o bitvě v Teutoburském lese. Došlo k ní v roce 9 n. l. a střetla se v ní římská vojska vedená guvernérem Publiem Quinctiliem Varem s germánskými kmeny v čele s Arminiem z kmene Cherusků. Románem čtenáře provázejí dvě hlavní postavy – Arminius, který strávil dětství jako rukojmí v Římě, kde přijal římské způsoby a dostalo se mu vzdělání, ale na svůj původ nezapomněl. A pak Tullus, centurion římské legie, která v bitvě zahynula. Tullus sice podezívá Arminia ze zrady, ale nemá možnost přesvědčit o tom guvernéra Vara. Ten si je jist neochvějnou Arminiovou lojalitou a přátelstvím. Autor předkládá strhující pohled na starověkou bitvu, jejíž stopy lze najít ještě dnes.

Tři římské legie, které se pod velením guvernéra v provincii Germánie Publia Vara a centuriona Lucia Tulla vracely do zimního tábora na východ od Rýna, přepadli germánští bojovníci v čele s Arminiem. Ten byl sice spojencem Říma, ale už od dětství snil o tom, že kruté nájezdníky ze své země vyžene. Legionáře uzavřeli mezi kopci a močály a tím jim znemožnili účinnou obranu. Potom se rozpoutal děsivý masakr a teprve za tři dny se ukázalo, jak bylo Arminiovo vítězství obrovské. Římané ztratili tři legie v počtu přes

čtrnáct tisíc mužů a tři drahocenné standarty s orly. Uprchnout se podařilo jen několika stovkám legionářů včetně Tulla. Jejich utrpení tím však neskončilo. Do pevností na východ od Rýna je pronásledovaly tisíce krvežíznivých příslušníků germánských kmenů. Teď už je mohli zachránit jenom bohové.

Přeložila Jaroslava Hromadová

Vázaná, 368 stran, 348 Kč, EAN: 9788074297359

Zakoupit můžete zde

Ukázka z knihy na následující straně

Při nákupu v expedičním skladu – sleva pro jednotlivce 20% | na www.ivysehrad.cz – sleva 15%

Kapitola dvacátá sedmá

Varus seděl ve stanu a přemýšlel. Slabé světlo z několika malých olejových lamp na zemi nedokázalo zakrýt skutečnost, že stan byl původně určený pro contubernium legionářů. Za normálních okolností by mohl pojmut osm lidí, ale ve srovnání s velikým stanem, který používal na tažení, tenhle působil stísněně. Měl bych být vděčný, pomyslel si, když poslouchal, jak děšť bubnuje do namaštěné kůže. Většina jeho vojáků – ti, co přežili, ozvalo se jeho svědomí – nemá žádnou ochranu před počasím. A zavinil jsem to já. Ale nebyl ani trochu vděčný za své štěstí. Zvedl ruce a prohlížel si špinavé nehty a bláto, které mu pokrývalo každý kousek nezakryté kůže. Cítil špínu. Vlhko. Hlad.

To však nebylo nic proti ponížení. V životě nebyl takhle pokorovaný. Teď musel dát za pravdu Tullovi, čímž byla Arminiova zrada ještě příšernější. Kromě Tulla a možná Tubera Arminius obelstil všechny – a hlavně jeho – jako proradný dospělý obalamutí dítě sladkostmi. Jsem hlupák, pomyslel si a spustil ruce do klína.

Naprostý hlupák. Když sešli z hlavní silnice, aby zatočili s kmenem Angrivariů, netušil, že se na jeho armádu chystá léčka. Pro svou hloupost neměl žádnou omluvu. Varovali ho. A ne jednou, ale víckrát. Místo aby poslouchal Segesta a později Tulla, vysmál se jim nebo je pokáral nebo obojí. Jenže oni měli pravdu a on byl zaslepený idiot. Děsil se pomyslet, jak by si to vysvětlil císař. Jestli to Augustovi někdy bude muset vysvětlovat, byla samozřejmě jiná věc a tím se nechtěl zabývat. Dal by veškeré své obrovské bohatství za to, kdyby teď měl před sebou Arminia v řetězech. Navzdory zdvořilému chování a družné povaze byl Cherusk prolhaný zrádný had. Vždycky měl v úmyslu zbavit se nadvlády Říma nad Germánií. Příprava musela trvat měsíce, napadlo Vara. Sjednotit kmeny – které se většinou nesnášely – a potom je přivést na jedno místo byl veliký výkon a zasloužilo si to uznání. Závídel mu. I to, že udržel své plány v tajnosti a našel tak dokonalé místo pro přepadení.

Varus si vybavil bezpočet stromů, co rostly těsně vedle stezky a uvěznily jeho vojáky a nedovolily jim, aby se sešikovali. To byla součást Arminiova plánu. Úzká cesta, která musela nutně armádu zdržet, a blátivé peklo, v němž se proměnila. I to Arminius vymyslel. Jak museli legionáři zahodit zavazadla a zbraně, což bylo ještě horší. V to Arminius doufal. Ten prokletý kopec a hliněné opevnění museli budovat aspoň měsíc. Také naplánováno dopředu. Bažina na jedné straně, aby zabránila úniku tím směrem. Další součást Arminiova ďábelského plánu. Trpce se usmál. Jedině počasí si nemohl naplánovat. Smích ho ihned přešel. Možná že ve prospěch Germánů zakročili bohové Cherusků a bůh hromu Donar je jedním z nich. Po tom bičujícím dešti a hromech a blescích v předchozích dvou dnech to bylo možné.

„Pane?“ Před stanem se ozval Aristidův hlas. „Pojď dál.“ Varovi se ulevilo, že sluha celodenní vraždění přežil, ale zároveň ho to překvapilo. Aristides rozvázal chlopeň a vlezl dovnitř. V ruce nesl tác.

„Přinesl jsem vám něco k jídlu, pane.“ Ať už nesl cokoli – něco dušeného? – vonělo to dobře. Navzdory zoufalství a hanbě mu kručelo v břiše. „Jsi kouzelník. Kdes to vzal?“

„Jste guvernér, pane. Jestli má někdo jíst, i na takovém místě jako tohle, jste to vy.“

Varus se natáhl pro mísu a lžiči. Takhle zblízka viděl, jak se Aristidův buclatý obličej za poslední dva dny změnil. Byl vyděšený a pod očima měl tmavé kruhy, které tam dřív nebyly.

Na tohle není stavěný, pomyslel si Varus. Měl jsem ho nechat ve Veteře. „Vypadáš příšerně. Jedl jsi? A máš kde spát?“ Když si uvědomil, jakou hloupost pronesl, zarazil Aristida, než mohl na obě otázky zalhat, že ano. „Vezmi si chleba.“ Ukázal na půl bochníku na tácu.

„Ne, pane...“

„Říkám, vezmi si,“ poručil mu Varus. „Spát budeš tady se mnou.“

„Děkuji, pane,“ řekl vděčně a vrhl se na chleba jako hladový vlk.

Když dojedli, Varus podal Aristidovi malý pergamen. Řek se na něj podíval a potom na Vara. „Co je to, pane?“

„Omluv špatnou kvalitu materiálu. A taky chybí moje pečť, ale text je jasný. I můj podpis je čitelný.“ Aristides se pořád tvářil nechápavě, a tak Varus potichu dodal: „Je to tvoje svoboda. O něco dřív, než jsem slíbil, ale chtěl jsem, abys to měl dřív než...“

Hrdlo se mu sevřelo. Nebylo jisté, co se stane zítra, ale Germáni nezmizeli natrvalo. Jejich neustávající útoky začnou za svítání. Varus jako už tolikrát v posledních dnech pocítil hořkost. Pokud se dá věřit zprávám, co dostával, polovina jeho vojáků během minulých dvou dnů padla nebo utrpěla zranění. Bezpečí, které skýtaly pevnosti podél řeky Lupia, pořád leželo mnoho mil daleko. Jakou šanci by zítra měli jeho demoralizovaní a promočení legionáři proti takové přesile nepřátel, kteří už už sahalí po vítězství?

S největší pravděpodobností byl osud Aristida – starého, tlustého, neschopného bojovat – ještě nejistější. Varus za to cítil velkou vinu. Když Řek vykotal své díky, Varus odpověděl: „Škoda, že nemůžu udělat víc. Radím ti, abys ráno vyhledal centuriona Tulla. Řekni mu, že tě posílám. Drž se ho jako klíště. Jestli se někdo dostane tady z toho pekla, bude to on.“

„To je to tak špatné?“ zeptal se Aristides s očima rozšířenými hrůzou.

„Je,“ potvrdil Varus. „Víš, jak to vypadalo dneska. Víc než polovina vojáků je mrtvých nebo zraněných a jsme ještě daleko od řeky...“

VYŠLO

